

॥ श्री ज्ञानदेव हरिपाठ ॥

॥ नमन ॥

पुंडलीक वरदे हरी विठ्ठल, श्री ज्ञानदेव तुकाराम, पंढरीनाथ महाराज की जय।
ॐ नमोजी आद्या वेद प्रतिपाद्या | जय जय स्वसंवेद्या आत्मरूपा | |

॥ एक ॥ देवाचिये द्वारीं उभा क्षणभरी । तेणें मुक्ति चारी साधिधेल्या ॥१॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी ॥२॥
असोनि संसारीं जिद्धे वेगु करी । वेदशास्त्र उभारी बाह्या सदा ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे व्यासाचिया खुणा । द्वारकेचा राणा पांडवाघरीं ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ दोन ॥ चहूँ वेदीं जाण साहीशास्त्रीं कारण । अठराही पुराणें हरिसी गाती ॥१॥
मंथुनी नवनीता तैसें घे अनंता । वाया व्यर्थ कथा सांडी मार्गू ॥२॥
एक हरि आत्मा जीवशिव सम । वायां तू दुर्गमा न घाली मन ॥३॥
ज्ञानदेवा पाठ हरि हा वैकुंठ । भरला घनदाट हरि दिसे ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ तीन ॥ त्रिगुण असार निर्गुण हें सार । सारासार विचार हरिपाठ ॥१॥
सगुण निर्गुण गुणाचें अगुण । हरिविण मन व्यर्थ जाय ॥२॥
अव्यक्त निराकार नाही ज्या आकार । जेणें हा चराचर व्यापियले ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे हरी पीवीं अक्षय । तेणें नित्य लाभ होय विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ चार ॥ भावेविण भक्ति भक्तिविण मुक्ति । बळेंविण शक्ति बोलूं नये ॥१॥
कैसेनि पाविजे रे त्या अच्युता । कष्टीं विण माता न भेटे जैसी ॥२॥
करणीं विण सांग काम नव्हे पूर्ण । साध्य जे साधन हरी पाठीं ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे नाम हें सुलभ । ध्यानीं ज्या लाभ पांडुरंग ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ पाच ॥ योगयागविधी येणें नोहे सिद्धी । वायांचि उपाधि दंभधर्म ॥१॥
भावेविण देव न कळे निसंदेह । गुरुविण अनुभव कैसा कळे ॥२॥
तपेंविण प्राप्ति न कळे युक्ति । हरीविण शुद्धि न ये मना ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे नाम हेंचि सार । न लगे वेळ फार नाम घेतां ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ सहा ॥ साधुबोध झाला तोचि नित्य लाभ । विठ्ठल गाई क्षोभ न धरता ॥१॥
काम क्रोध लोभ सांडुनीया दूरी । विठ्ठल उच्चारी नाम मुखे ॥२॥
तयाचे चरणीं माझा असे वास । सर्व सुख त्यास विठ्ठल दई ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ सात ॥ पर्वतप्राय पापे करितां कोटीवरी । नामें एका हरी नासे सर्व ॥१॥
जैसें का कापूर अनलीं पेटला । मागां नाही उरला लवलेश ॥२॥
हरिनाम मंत्र अगाध हे शक्ती । पापे जळुनी जाती तत्क्षणीं ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे हरिनाम हें निधान । पाठीं त्या साधन विठ्ठल नाम ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

आठ ॥ संतांचे भेटीं सर्व सुख होय । विठ्ठल पार्यीं राहे मन सदा ॥१॥
नामं वाढे प्रेम भक्तीचा सोहळा । विठ्ठल वेळोवेळां आठवावा ॥२॥
भवभय नासे विठ्ठलाचे नामे । सर्व सुख धामे विठ्ठल पार्यीं ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे संतांचे पाय । विठ्ठल हें ध्येय साध्य होय ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ नऊ ॥ विष्णुविण जप व्यर्थ त्याचें ज्ञान । रामकृष्णीं मन नाही ज्याचें ॥१॥
उपजोनी करंटा नेणे तो उपाय । मायाजाळीं जाय गुंतोनीया ॥२॥
शास्त्र धर्म सर्व हरीचे गायन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हा मंत्र । सोपारे हें यंत्र नाम घेतां ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ दहा ॥ त्रिवेणी संगमीं नाना तीर्थे भ्रमी । चित्त नाही नामीं तरी व्यर्थ ॥१॥
नामाचे चिंतन सर्व सुख दान । विठ्ठल हें मन नामीं राहे ॥२॥
नामेविण मुक्ति नाही या संसारीं । विठ्ठल अंतरीं साठवावा ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें सार । उतरील पार भवसिंधु ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ अकरा ॥ हरिउच्चारणीं अनंत पापराशी । जातील लयासी क्षणमात्रें ॥१॥
तृण अग्निमेळें समरस झालें । तैसें नामें केलें जपता हरी ॥२॥
हरिउच्चारण मंत्र हा अगाध । पळे भूतबाधा भेणें तेथें ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे हरि माझा समर्थ । न करवे अर्थ उपनिषदां ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ बारा ॥ तीर्थ व्रत नेम न कळे हे वर्म । विठ्ठल हें कर्म नित्य करी ॥१॥
विठ्ठल विठ्ठल मंत्र हा उच्चार । उतरील पार भवसिंधु ॥२॥
चित्त शुद्ध होय विठ्ठलाचे नामे । सर्व सुख धामे विठ्ठल पार्यीं ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ तेरा ॥ समाधि साधन हरीचे चिंतन । विठ्ठल हें मन नामीं राहे ॥१॥
काय करील काळ यम तो बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
सर्व सुख येथे विठ्ठलाचे नामीं । विठ्ठल हा स्वामी जगाचा रे ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ चौदा ॥ नित्य नेमे नाम गाती जे आवडी । उनकी सर्व जोडी विठ्ठल पार्यी ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ पंधरा ॥ एक तत्त्व नाम दृढ धरीं मना । हरिविण अन्या न मिळे काही ॥१॥
सर्व शास्त्र सार विठ्ठल हें नाम । विठ्ठल हें धाम सर्व सुखा ॥२॥
काय करील जप तप हे साधन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ सोळा ॥ हरिनाम जपे तया नाही भय । विठ्ठल हें ध्येय साध्य होय ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ सतरा ॥ हरिनाम जपे तोचि धन्य जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ अठरा ॥ हरिनाम जपे तया नाही बंधन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ एकोणीस ॥ हरिनाम जपे तोचि मुक्त होय । विठ्ठल हें ध्येय साध्य होय ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ वीस ॥ हरिनाम जपे तोचि सिद्ध होय । विठ्ठल हें ध्येय साध्य होय ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ एकवीस ॥ काळ वेळ नाम उच्चारितां नाही । दोन्ही पक्ष पाही उद्धरती ॥१॥
रामकृष्ण नाम सर्व दोषां हरण । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥२॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ बावीस ॥ नित्य नेमे नाम गाती जे आवडी । उनकी सर्व जोडी विठ्ठल पार्यीं ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ तेवीस ॥ सात पाच तीन दशकांचा मेळा । एक तत्त्व कळा धरीं मना ॥१॥
हरिविण काही न मिळे रे सुखा । विठ्ठल हा सखा पांडुरंग ॥२॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ चोवीस ॥ एक तत्त्व नाम दृढ धरीं मना । हरिविण अन्या न मिळे काही ॥१॥
सर्व शास्त्र सार विठ्ठल हें नाम । विठ्ठल हें धाम सर्व सुखा ॥२॥
काय करील जप तप हे साधन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ पंचवीस ॥ जाणीव नेणीव भगवंतीं नाही । विठ्ठल हें पाही सर्व काळ ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ सक्वीस ॥ एक तत्त्व नाम दृढ धरीं मना । हरिविण अन्या न मिळे काही ॥१॥
सर्व शास्त्र सार विठ्ठल हें नाम । विठ्ठल हें धाम सर्व सुखा ॥२॥
काय करील जप तप हे साधन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी
॥ सत्तावीस ॥ सर्व सुख येथे विठ्ठलाचे नामीं । विठ्ठल हा स्वामी जगाचा रे ॥१॥
काय करील तया कळीकाळ बापुडा । विठ्ठल हा धडा नित्य वाचे ॥२॥
विठ्ठलाचे नामे पावन हे जन । विठ्ठल चिंतन नित्य करी ॥३॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ अठावीस ॥ अभिमान सांडुनीया जो भजे हरीसी । तोचि या जगासी वंद्य होय ॥१॥
हरिनाम जपे तया नाही जन्म । विठ्ठल हें वर्म जाण पां ॥२॥
ज्ञानदेव म्हणे विठ्ठल हें ध्यान । सर्व सुख जाण विठ्ठल नामी ॥३॥
हा हरिपाठ जो कोणी म्हणे । त्यासी मुक्ति मिळे विठ्ठल नामे ॥४॥
हरि मुखें म्हणा हरि मुखें म्हणा । पुण्याची गणना कोण करी

॥ प्रार्थना ॥

घालीन लोटांगण वंदीन चरण । डोळ्यांनी पाहिन रूप तुझे ॥
प्रेमें आलिंगिन आनंदे पूजिन । भावे ओवाळीन म्हणे नामा ॥

॥ पसायदान ॥

आतां विश्वात्मकें देवें । येणें वाग्यज्ञें तोषावें ॥ तोषोनि मज द्यावें । पसायदान हें ॥१॥
जे खळांची व्यंकटी सांडो । तया सत्कर्मिं रती वाढो ॥ भूतां परस्परें पडो । मैत्र जीवाचें ॥२॥
दुरितांचें तिमिर जावो । विश्व स्वधर्म सूर्ये पाहो ॥ जो जे वांच्छिल तो तें लाहो । प्राणिजात ॥३॥
वर्षत सकळ मंगळीं । ईश्वरनिष्ठांची मांदियाळी ॥ अनवरत भूमंडळीं । भेटतु भूतां ॥४॥
चलां कल्पतरूंचे आरव । चेतना चिंतामणींचें गाव ॥ बोलते जे अर्णव । पीयूषाचे ॥५॥
चंद्रमे जे अलांछन । मार्तंड जे तापहीन ॥ ते सर्वाही सदा सज्जन । सोयरे होतु ॥६॥
किंबहुना सर्व सुखी । पूर्ण होवोनि तिन्ही लोकीं ॥ भजिजो आदिपुरुखीं । अखंडित ॥७॥
आणि ग्रंथोपजीविये । विशेषीं लोकीं इयें ॥ दृष्टादृष्ट विजयें । होआवें जी ॥८॥
येथ म्हणे श्रीविश्वेशरावो । हा होईल दानपसावो ॥ येणें वरें ज्ञानदेवो । सुखिया जाहला ॥९॥

॥ पुंडलीक वरदे हरी विठ्ठल श्री ज्ञानदेव तुकाराम ॥ ॥ पंढरीनाथ महाराज की जय ॥